

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6CdoGp/1/2018
Identifikačné číslo spisu:	8717204099
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Rudolf Čirč
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:8717204099.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci žalobcu N. Z., narodeného XX. XX. XXXX, bývajúceho vo C., G., zastúpeného splnomocnenou zástupkyňou V. R., narodenou XX. XX. XXXX, bývajúcou vo C., G., proti žalovanej Endepro, s. r. o. v likvidácii, so sídlom v Bratislave, Ružinovská 42, IČO: 35 805 731, právne zastúpenej spoločnosťou De minimis, spol. s r. o., so sídlom v Bratislave, Lovinského 22, v mene ktorej koná konateľ a advokát Mgr. Marek Kaľavský, o určenie neplatnosti zmlúv, vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 9Csp/64/2017, o dovolaní generálneho prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu Poprad zo 14. mája 2018 č. k. 9Csp/64/2017-117, takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Poprad zo 14. mája 2018 č. k. 9Csp/64/2017-117 zrušuje.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „prvoinštančný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) uznesením zo 14. mája 2018 č. k. 9Csp/64/2017-117 uložil právnomu zástupcovi žalovanej poriadkovú pokutu vo výške 100,- Eur, ktorú bol povinný zaplatiť na účet súdu do troch dní od právoplatnosti uvedeného uznesenia. V uvedenej veci súd výzvou zo dňa 31. januára 2018 a opätovne výzvou zo dňa 7. marca 2018 vyzval právneho zástupcu žalovanej na predloženie listín - kompletnej platobnej histórie k spotrebiteľským zmluvám v dvoch vyhotoveniach. V podaní doručenom súdu dňa 26. marca 2018 právny zástupca žalovanej uviedol, že 6. marca 2018 zaslal súdu vyjadrenie, v ktorom uviedol, že nepovažuje za potrebné predkladať predmetnú zmluvnú dokumentáciu, pretože má za to, že nároky žalobcu sú premľané. Výzvou z 5. apríla 2018 súd opätovne pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty vyzval právneho zástupcu žalovanej na doručenie predmetných dokumentov s uvedením, že súdu síce bolo doručené vyjadrenie, na konkrétnu výzvu však právny zástupca žalovanej nereagoval a dokumenty nepredložil. Právny zástupca žalovanej opätovne v podaní doručenom súdu dňa 19. apríla 2018 poukázal na premľanie nároku uplatňovaného žalobcom a uviedol, že nakoľko žalovaná zrušila pobočku v Poprade, nie je možné zabezpečiť žiadanú platobnú históriu. Prvoinštančný súd, ako uvádza v odôvodnení napadnutého uznesenia, uložil právnomu zástupcovi žalovanej poriadkovú pokutu 100,- Eur podľa ustanovenia § 102 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“ alebo „Civilný sporový poriadok“), čo odôvodnil povinnosťou archivácie a nečinnosťou právneho zástupcu žalovaného, ktorý opakovane nereagoval na výzvy súdu, opakované výzvy a ani na výzvu pod

hrozbou uloženia poriadkovej pokuty, čím sťažoval postup konania súdu a v konečnom dôsledku zasahoval do základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ktoré je zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Na podnet právneho zástupcu žalovanej podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) v zmysle § 458 C. s. p. proti tomuto uzneseniu dovolanie generálneho prokurátora. Poukázal na to, že súd prvej inštancie uložil právnemu zástupcovi žalovanej vydať listiny, ktoré sú evidentne v držbe žalovanej. Uloženie edičnej povinnosti právnemu zástupcovi žalovanej teda porušilo zásadu legality. Právnemu zástupcovi preto opísaná povinnosť nevznikla a uloženie poriadkovej pokuty nie je dôvodné a navyše právny zástupca túto povinnosť ani objektívne splniť nemohol. Uviedol, že prvoinstančný súd mal na predloženie listiny vyzvať žalovanú. Zdôraznil, že strana civilného procesu nie je povinná spolupracovať pri získavaní dôkazov, ktoré sú alebo môžu byť v jej neprospech. Ak strana sporu požadovanú listinu nepredloží, nie je dôvod na uloženie poriadkovej pokuty, súd však môže pri hodnotení dôkazov vyvodiť indicie v neprospech tejto strany. V súvislosti s prípustnosťou dovolania poukázal na splnenie podmienok subsidiarity a proporcionality. Podmienku subsidiarity považoval za splnenú, keďže právny zástupca žalovanej nemá k dispozícii iný prostriedok nápravy. Odvolanie proti uzneseniu o poriadkovej pokute nie je prípustné. Pri skúmaní princípu proporcionality je podľa jeho názoru potrebné vziať do úvahy, že právnemu zástupcovi žalovanej bola uložená sankcia, hoci nič neporušil. K dispozícii nemal žiadnu formu obrany použitím riadneho opravného prostriedku. Hoci je výška sankcie bagateľná (100,- Eur), jej akceptovanie môže viesť k neobmedzenej svojvôli súdov, teda k ukladaniu nedôvodných poriadkových pokút. Potreba nápravy preto v danom prípade prevyšuje nad záujmom zachovania nezmeniteľnosti súdneho rozhodnutia a nad princípom právnej istoty.

3. Keďže napadnutým uznesením bola uložená povinnosť zaplatiť poriadkovú pokutu právnemu zástupcovi žalovanej a len on bol preto v tejto časti konania stranou sporu, dovolací súd nedoručoval dovolanie generálneho prokurátora na vyjadrenie žalobcovi.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní generálneho prokurátora podľa § 35 C. s. p. predovšetkým skúmal splnenie podmienok pre podanie dovolania generálneho prokurátora Slovenskej republiky v zmysle § 458 C. s. p., a to osobitne podmienku, či to vyžaduje ochrana práv a či túto ochranu práv právneho zástupcu žalovanej nemožno dosiahnuť, resp. nebolo možné dosiahnuť, inými právnymi prostriedkami. Dospel pritom k záveru, že tieto podmienky sú splnené.

5. Podľa § 458 ods. 1 C. s. p., proti právoplatnému rozhodnutiu súdu je prípustné dovolanie generálneho prokurátora, ak to vyžaduje ochrana práv a túto ochranu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

6. Podľa § 458 ods. 2 C. s. p. dovolanie generálneho prokurátora je prípustné iba za predpokladu, že právoplatné rozhodnutie súdu porušuje právo na spravodlivý proces alebo trpí vadami, ktoré majú za následok závažné porušenie práva spočívajúce v právnych záveroch, ktoré sú svojvoľné alebo neudržateľné a ak potreba zrušiť rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty.

7. Dovolaním generálneho prokurátora bolo v preskúmvanej veci napadnuté uznesenie prvoinstančného súdu o uložení poriadkovej pokuty právnemu zástupcovi žalovanej. V danom prípade sa teda jedná o majetkovú sankciu, ktorá sa dotýka základného práva právneho zástupcu žalovanej vlastniť majetok v zmysle čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. V zmysle § 355 ods. 2 C. s. p. je odvolanie prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie, ak to zákon pripúšťa. Uznesenie o uložení poriadkovej pokuty však nepatrí medzi uznesenia taxatívne vymedzené v ustanovení § 357 C. s. p., proti ktorým je odvolanie prípustné. Tento opravný prostriedok preto nemohol právny zástupca žalovanej využiť. V zmysle § 419 je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak to zákon pripúšťa. V preskúmvanej veci sa však nejedná o rozhodnutie odvolacieho súdu. Z citovaných ustanovení je zrejmé, že právny zástupca žalovanej sa nemohol ochrany svojho práva vlastniť majetok domáhať podaním odvolania ani dovolania proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie. Podmienka subsidiarity pri podaní dovolania generálnym

prokurátorom v zmysle § 458 ods. 1 C. s. p. je teda v danom prípade splnená.

8. Dovolací súd ďalej pristúpil k skúmaniu podmienok prípustnosti dovolania generálneho prokurátora v zmysle § 458 ods. 2 C. s. p., teda či generálnym prokurátorom napadnuté právoplatné rozhodnutie súdu porušuje právo na spravodlivý proces alebo trpí vadami, ktoré majú za následok závažné porušenie práva spočívajúce v právnych záveroch, ktoré sú svojvoľné alebo neudržateľné a či potreba zrušiť rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty.

9. Podľa § 102 ods. 1 písm. a) C. s. p. súd môže uložiť poriadkovú pokutu tomu, kto sťažuje postup konania najmä tým, že nesplní povinnosť uloženú súdom a svoju nečinnosť v konaní neospravedlní včas a vážnymi okolnosťami.

10. Podľa § 102 ods. 2 C. s. p. výšku poriadkovej pokuty určuje súd s prihliadnutím na povahu porušenej povinnosti; poriadkovú pokutu možno uložiť do 500 eur.

11. Podľa § 189 C. s. p. súd môže uložiť tomu, kto má vec potrebnú na zistenie skutkového stavu, aby ju predložil.

12. Preskúmaním spisového materiálu dovolací súd zistil, že prvoinštančný súd nesprávne uložil právnomu zástupcovi žalovanej poriadkovú pokutu z dôvodu, že napriek výzvam, ktoré mu súd opakovane adresoval, nepredložil súdu požadované listiny (kompletnú platobnú históriu k spotrebiteľským zmluvám v dvoch vyhotoveniach, vedenú žalovanou). Právny zástupca žalovanej totiž nie je osobou disponujúcou týmito listinami a preto je neprípustné sankcionovať ho za nesplnenie si tejto povinnosti, ktorú nakoniec sám splniť ani nemohol. Túto povinnosť mohla splniť jedine žalovaná. Týmto nesprávnym rozhodnutím zasiahol prvoinštančný súd neprípustne do majetkovej sféry právneho zástupcu žalovanej. Ide o závažné porušenie práva spočívajúce v právnych záveroch, ktoré sú svojvoľné a neudržateľné. Navyše, keďže sa nejedná o súkromnoprávny vzťah ale o verejnomocenský vzťah medzi štátom reprezentovaným prvoinštančným súdom a právnym zástupcom strany sporu, je potreba ochrany práv právneho zástupcu žalovanej o to naliehavejšia a potreba zrušiť rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty.

13. Vzhľadom na uvedené dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil (§ 464 C. s. p. v spojení s § 449 ods. 1 a § 451 ods. 1 C. s. p.).

14. Keďže predmet dovolacieho konania sa týkal poriadkovej pokuty uloženej súdom, neprichádzalo do úvahy rozhodovanie dovolacieho súdu o nároku na náhradu trov dovolacieho konania. V časti konania, v ktorej sa rieši povinnosť strany sporu zaplatiť poriadkovú pokutu, vystupuje totiž len táto strana, preto z povahy veci je rozhodovanie o náhrade trov vylúčené.

15. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.